

2. Podbój Europy przez Hitlera i Stalina – notatka

---

1. Agresja radziecka w Europie Wschodniej – 1939 – 1940.

a) Jesienią 1939 r. ZSRR wymusił na krajach bałtyckich (**Litwa, Łotwa, Estonia**) **układy wojskowe**. W krajach tych powstały radzieckie bazy wojskowe. W czerwcu 1940 r. ZSRR obaliło legalne rządy i rozpoczęło okupację tych krajów.

b) W czerwcu 1940 r. ZSRR przejął **od Rumunii obszar Besarabii**.

c) Wojna radziecko – fińska 30.11.1939 – 12.03.1940 r. tzw. wojna zimowa.

- Rosjanom zależało na przesunięciu granicy z Finlandią. W zamian za obszar tajgi w Karelii Finowie mieli zrezygnować z okręgu przemysłowego i baz wojskowych w Zatoce Fińskiej. Rząd fiński się nie zgodził.
- 30 listopada 1939 r. ZSRR wypowiedział Finlandii pakt o nieagresji. Finowie oparli swoją linię obrony na pasie umocnień zwanych **linią Mannerheima**. Mimo olbrzymiej przewagi radzieckiej bronili się do marca 1940 roku.
- Finowie wojnę przegrali. Utracili 10% swojego terytorium, w tym okręg przemysłowy Petsamo. Wojna ta ukazała słabość Armii Czerwonej.

2. Wojna na Zachodzie w 1940 r. – agresja Niemiec na Danię, Norwegię, Belgię, Holandię, Luksemburg, Francję i Wielką Brytanię.

a) cele agresji:

- uzyskanie kontroli nad cieśninami duńskimi,
- uchwycenie ważnych obszarów wyjściowych do przyszłych działań wobec Francji, Belgii czy Wielkiej Brytanii
- zagwarantowanie bezpiecznych dostaw szwedzkiej rudy żelaza.

c) Agresja na Danię i Norwegię – 9.04.1940 r.

- **Dania** została zajęta w ciągu 1 dnia bez walki. Przyjęto notę o okupacji kraju.
- **Norwegia** walczyła o swoją niepodległość. Wsparły ją siły angielskie, francuskie i polskie (Samodzielna Brygada Strzelców Podhalańskich). Najcięższe walki toczyły się o Narwik. W maju 1940 r. Niemcy przejęły kontrolę nad Norwegią.

d) Agresja na Belgię, Holandię, Luksemburg i Francję – 10.05.1940 r.

- Głównym celem Hitlera było zajęcie Francji, którą bronił pas umocnień zwany **linią Maginota**. Alianci spodziewali się ataku przez Nizinę Niemiecką – Belgię, Holandię i Luksemburg. Część sił skupili w Belgii, a resztę rozmieścili wzdłuż granicy z Niemcami.
- Ofensywa niemiecka – pozorowany atak na Belgię, by związać w walce siły alianckie. Główne uderzenie miało pójść przez Ardeny, a po ich przejściu siły miały się rozdzielić; część miała uderzyć na północ, w kierunku Kanału La Manche, a część w kierunku południowym.
- Francuzi nie byli przygotowani na taki plan. Przejście niemieckich zagonów pancernych przez Ardeny zaskoczył sztab francuski. 13 maja 1940 r. nastąpił atak wojsk niemieckich zakończony sforsowaniem Mozy, zdobyciem Sedanu.
- Już 21 maja 1940 r. wojska niemieckie dotarły do morza odcinając wojska alianckie w Belgii. Brytyjczycy **ewakuowali z plaż Dunkierki około 350 tysięcy żołnierzy**: francuskich, angielskich, belgijskich, polskich.
- Sytuacja pogorszyła się gdy 10 czerwca wojnę Francji wypowiedziały Włochy. Już cztery dni później wojska niemieckie wkroczyły do Paryża. **Nowym premierem francuskim** został bohater I wojny światowej **Philippe Petain**.

- **22 czerwca 1940 r. Francja podpisała z Niemcami zawieszenie broni.** Dwa dni później Francja podpisała zawieszenie broni z Włochami. Ostatecznie działania wojenne we Francji zostały zakończono 25 czerwca 1940.
- Francja została podzielona na dwie części:
  - ✓ **część północna** została wcielona bezpośrednio do Niemiec,
  - ✓ część południowa miała być „wolna”. Władzę tam przejął marszałek Philippe Petain, który stanął na czele rządu w Vichy. Odtąd nazywano ją **Państwem Vichy**.
- **Podsumowując:**
  - ✓ Luksemburg został zajęty 10 maja 1940 r.,
  - ✓ neutralna Belgia broniła się do końca maja,
  - ✓ Holandia kapitulowała 15 czerwca,
  - ✓ **Francja**, która dysponowała największą armią lądową w Europie – **kapitulowała 22 czerwca 1940 r.**

f) **Bitwa o Anglię 8 sierpnia – listopad 1940 r.**

- W lipcu 1940 r. Hitler ponownie wystosował do Wielkiej Brytanii propozycję pokoju. Jednocześnie szykował się do olbrzymiej operacji desantowej, celem której miało być przetrzucenie wojsk niemieckich na Wyspy Brytyjskie. Chciano w niej wykorzystać wszystkie możliwe jednostki pływające – nawet cywilne.
- Lotnictwo otrzymało zadanie zdobyć panowanie w powietrzu a także zatopić jak najwięcej okrętów brytyjskich. Niemcy dysponowali przewagą w powietrzu (mieli większą liczbę samolotów i doświadczonych w boju pilotów). Wielka Brytania dysponowała natomiast nowym rodzajem broni – radarami, dzięki którym wiedziano skąd i w jakiej sile nadciąga wróg – gdzie nastąpi atak.
- **Bitwę o Anglię** możemy podzielić na **etapy**:
  - ✓ 8.08. – 5.09. 1940 – celem ataków niemieckich była brytyjska flota wojenna, lotniska, stacje radarowe. Niszczono lotniska i zakłady produkujące samoloty by zdobyć przewagę w powietrzu.
  - ✓ 6.09. – 31.10. 1940 – bombardowanie miast by złamać opór Anglików. Niemcy ponieśli olbrzymie straty. U boku Brytyjczyków walczyli lotnicy polscy, czescy, francuscy.
  - ✓ w listopadzie 1940 r. Niemcy rozpoczęli naloty nocne na miasta angielskie.
- W bitwie o Anglię walczyli polscy lotnicy. Największą sławą okrył się dywizjon myśliwski 303. Polacy zestrzelili 203 samoloty (oraz 35 prawdopodobnie). 23 marca 1941 r. polski dywizjon bombowy 300 wziął udział w nalocie na Berlin.